

Forfatter: Bording, Anders

Titel: Digte. - 1984

Citation: Bording, Anders: "Digte. - 1984", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. 125.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bording01val-shoot-idm140114466816640.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

VII Digte til embedsmænd

55. Sende-Brev til Rentemester Christopher Gabel Ao. 1663.

Her GABEL, J fortørnes ej
At sig min Pen begiver
Paa slig en u-sædvanlig Vej
Og nu til Eder skriver.
Den modig Helt, vor Admiral
Sampt og den friske Tscherning
De største blant *Poëters* Tal
De voldte denne Gierning.
Jeg dem ej sige tør imod,
Mig de saa dristig gjorde,
De sagde mig, J var saa god,
Jeg intet reddes torde.
Min slette Tilstand mig og nu
Saa got som det befaler,
Til kranken Skæbne haard vil Hu,
Hvo hør, naar ingen taler?
En ræd og u-behiertet Mand
Ej giller snevre Fruer,
Mand ej fordi mand gabe kand
Bekommer stegte Duer.
Vel an, Hr. GABEL, som mand hør
At Tiggemanden siger,
Jeg bad af Eder aldrig før,
Jeg troer J mig ej sviger:
Saaledes jeg og sige kand
Med billig Skiel og rede,
J mig hos Eder aldrig fand
Om nogen Ting at bede.
Enddog jeg vidste med god Skiel,
J vores Stand til gode
Hos Kongen hialp, og undte vel,
Saa vi [ved] Eder groede.
Men hielper nu den første gang,
Det gielder nu min Herre,
Den Mand, som hielpe vil i trang
Bør dobbelt Tak og Ære.
Ej Skanderborg jeg beder om,
Ej Koldinghuuses Rente,
Men kun et slet *Vicaridom*
Jeg haver for at vente.
Men Kongen siger, at hand vil

Til Leege Folk udbytte
Capitels Renter, og dem til
En verdslig Brug forflytte.
Det er saa meget sagt, som gak,
Du, Bording, intet fanger,
Nej, Naadig Herre Konning, Tak,
Sligt ikke mig anganger.
Thi jeg paa timen nu forsvær
Ald Klerke-Skik og Noeder,
Jeg er ej Klerk, jeg ikke er
En Catechismus-Broder.
Ja jeg og før min Mesterdom
Ret lige nu tør slippe,
127 Hvor dyr hun mig paa Soer end kom,
End ride saa til glippe.
Den første *Auction* her staar,
Jeg hende strax opbyder,
Om jeg end lidet derfor faar,
Det intet dog betyder.
Nej, Verdslig, Verdslig, Verdslig Mand,
Hvo vilde det ej være,
Helst naar mand noget der med kand
Til Køkkenet hiembære.
Kand jeg faa Polens Krone fat,
Kand jeg en Konni[n]g blive,
Jeg *Cardinals* og Biscops Hat
Sagt da kand overgive.
Kand jeg med Store Henrik faa
Det Franske Spür at føre,
Jeg sagt i Kloster kand indgaa
En Munke-Mess' at høre.
Her GABEL, J vel derfor kand
For mig til Kongen love,
At jeg er [ret en] Verdslig Mand,
Saa god som een til Hove.
Og sige til Hans Majestæt,
At jeg er intet andet,
End en saa lystig Dansk *Poët*
Som findes kand i Landet.
Den store Kniv maa laves til,
Ja Bording maa berømmes,
Paa bjelk og tscherning kaldes vil,
Af dem jeg ej forsømmes.
En eenlig Stræng kand briste læt
Naar den skal Byrden bære,
Alt det som got skal kaldes ræt
Tredobbelt faar at være.
Naar de med Eder, J med dem
Kun ville smukt samtykke,
Da gaar jeg vist med noget hiem,
Og takker for min Lykke:
Da bliver jeg saa stor en Mand,
At mangel vel skal sværge,
[Jeg er udj] saa høj en Stand,
Som Strasburg Kirke-Værge.
J der til faar om [valske] Pok,
Om *Jupiter* og Fanden
At bande frit, at jeg er nok
Saa Verdslig som en anden.
J det med Skiæl og giøre kand,
Thi jeg langt heller drikker
Hin klare Viin, end Kilde-Vand
Naar mig *Poëten* stikker.
Jeg heller er hos Kort og Krid,
Og hos de smukke Piger,
Ja var det end om Midnats Tid,

End *Ave Mari* siger.
Jeg heller paa Comædi-Leeg
Vil høre Pikkelhering,
End selv mig gjøre træt og bleeg
[Med] Læsning og Studering.
Nej, nej, thi dersom een kand sig
Slet med Studering dræbe,
Da bliver jeg udødelig,
For hart [schal ieg ey] stræbe.
Vil nogen [och] Forpligt skal skeep,
Jeg den og sagt kand give,
Om andet end om Galate
Her efter ej at skrive.
Vil Kongen Eder ikke tro
Naar J vil saadant sige,
Da beder hannem, at hand jo
[Til pladsen ned vil kige]
Der skal hand see mig saa forvend
Paa Krave, Skæg og Klæder,
At hand skal sige, nej saa mænd,
[Ney det er ingen] Peder.
Jeg sagt en [rustet skamfer] faar
At hænge ved min side,
128 [Den] dingle skal ved Been og Laar,
Dog ej paa Jorden slide.
Sligt kommer mig og [vel] til pas,
Thi jeg har mist min Kappe,
Den staar sat ud for mangt et Glas
Jeg haver ladet tappe.
En Kiæp med mange Kno[r]ter paa
Jeg ikke skal forgiætte,
Jeg efter Tablatuur skal gaa,
Min Hat paa snur opsætte.
Jeg og saa skal staffere mig
Med guule Baand og røde,
At Pigerne vel skulle sig
Forelske slet til døde.
[Jeg føre skal saa prægtig snak]
Min Manddom [saa] berømme,
At selv den ædle Krigs-Helt Skak
Mig Verdslig nok skal dømmе.
Hvad tykkes Eder, kand jeg ej
For Verdslig da [hengange]?
Jo, jo, jeg veed J ingen nej
Af Kongen da skal fange.
Med et Munds Ord jeg hielpes kand,
Og komme smukt paa fode,
O taler, taler som en Mand,
Ja taler mig til gode.
Stod Lykken noget bi med mig,
Jeg skulde sligt forskylde,
Jeg Eder skulde prægtelig
Med røden Guld forgylde.
Men ach! min Pung den er forlet,
Min Pen min Pligt skal gjøre:
Med den jeg Eders Ære slet
Til Himlen skal opføre.
Den ærlig Bielke derpaa vil
Sin Haand for mig udrekke:
[Hr.] Tscherning siger Ja dertil,
Om det kand noget klette.
Er det og Eder til Behag,
Og det kand noget drive,
Da vil og *Secreterer* Krag
Med dennem underskrive.
Ja jeg endnu vel flere fandt,

Som vilde for mig tale,
Vil Store *Fridrich* kun saa sandt
En liden *Fridrich* male.

A. Bording C.

56.
Den Høy-ædle oc Vjdtberømbte Krigs-Helt
oc Herre
POVEL VIRTZ/
Kongl: Maytts aff Danmark oc Norge
velforordnit *General*
Felt-Marskalck/ Friherre til Ørneholm etc. etc.
Til Velkoms Ære.
Prentet i Kiøbenhaffn aff Georg Lamprecht/ Aar
1664.

Førsee dig nu Gradiv/ rym hen til andre Riger:
Den ædle Krigs-Helt WJRTZ sin troskab os tilsiger.
Tænck aldrig efterdags af os at vinde seyr/
Den stund at hand/ nest Gud/ skal styre voris leyr.
Du self hans adfærd veedst/ du self hans haandskrift kiender/
129 Huor mangen fæstning hand bestormer oc berender:
Huor uforsagt och kæck hand om at rutte veed/
Naar af en fientlig hær skal tappis blodig sueed.
Naar hand sit skarpe suerd begynder ud at drage/
Strax maa Sarmatien af idel fryct forsage:
Den vrede Tartar-Cham til harefanen sig
Begifver/ och af marck maa rymme skammelig.
Du seif och mindis nock de store saar och skrammer/
Dig Diomedes gaf: Men tænck/ om WIRTZ dig rammer/
Det da med dig ey vil afgaa saa let/ ney ney/
Til Carons sorte baad gjør hand vist dig en vey.
Vor store FREDERICH Monarchers glands och krone/
Ved hans frimodighed sit Kongenafn och throne
Befinder fast stadfæst/ och alle fiender nu/
Med sine Danske Mænd tør byde trods och truu.
Thi saa som Herren er/ saa følger hannem Svenne.
Er Cimber-Løwen vreed/ ey hand er det alenne.
Skeer Spartens Konge vold/ Achilles færdig gjør/
Sampt den Mycenisk Helt/ at staa som dennem bør.
Dig derfor Ædle WJRTZ/ dig Helters Roos oc Ære
Vor gandske Cimber egn velkommen beder være.
Velkommen hid til os. Du finder her det Land/
Som paa din adels værd oc dyd ret skønne kand.
Her her en Koning er/ som du med loff kandst tiene/
Som oc skal lønne dig/ oc vel aff Hiertet mene.
Du skalt oc her en hær aff Danske Løwer see/

Som heller giffve Blod/ end lide vold oc spee.
Er det ey kram for dig/ naar du skalt dennem føre/
Oc see hvor nær de dig i Mandom efftergiøre?
Dit prisslig efftersiun skal mod al farlighed
Bevæbne deris Mood/ oc fælde Fienden need.

Saa kom/ O ædle kom den Borger-ræt at nyde/
Som Landsens Engel dig med ære lader byde.
Vær nu/ som før/ dig selff i Mood oc Gierning Ijg.
Brug Kæmpe-magt mod magt/ forsiunlighed mod suig.
Saa skal dit Helte-nafn til Himlens Tag opletis/
Oc med sin Palme-krands iblant de største settis.
Saa skal din Æris liud opfylde Jordens Land/
Saa længe som udi vor Danske Belt er Vand.

A. Bording.
130

57.
Lyckynskning
Til den Høyædle oc Velbyrdige Herre
CHRJSTOPHER
GABEL/
Der Kongl: Mayt: hannem til Velfortient Adels
Frjhed/ Nafn oc Ære ophøyede/ oc til sin
Statholder
ofver Dannemarck forordnede.
Prentet i Kiøbenhafn hos Georg Lamprecht/
Aar 1664.

BOrt blege Missgunst du/ som vilt dig selff opæde/
Naar du de fromme seer i lycke floor oc glæde:
Tag pick og pack/ oc rym hen til en anden sted/
Vor Danske Norden nu for dig vil hafve fred/
Paa mig oc andre smaa kandst du vel noget vinde/
Med din forgiftig Brod/ os mangen harm udspinde:
Saa voris simpelhed oc slette gafver maa
Ved Jorden nederlig skøt altid bundne gaa.
Men høye gafvers vext/ oc gyldne dyders smykke/
Som har af Himmel smag/ kandst aldrig du fortrycke/
De dig Jo byde Trods/ oc suinge sig hen op
Fra Jordens ringe støf/ til ærens prægtig top.
Dog see/ mand ey tør ved/ af Landet dig at true/
Du nock landflyctig est/ idet du skalt beskue/
Dig self til daglig harm oc meen/ huor prægtelig
Vor Ædle GABELS Dyd oc naffn udbreder sig.
Du self skalt gifve magt/ oc nødis til at sige/

Det hand med trofasthed mod Kongen oc hans Rige/
Med høy fornuftis Kunst/ med gafnlig raad oc fund/
Til huer mands gunst har lagt en fast bestandig grund.
Vor store FREDERJCH/ Monarchers Sool oc Øye/
Skøt self ey veed/ huor høyt hand hannem vil ophøye.
Saa skønt it ære-nafn oc stand er icke til/
Hand hannem dermed Jo til Løn begafue vil.
Den søde frjheds hielm hans Hofved maa bepryde/
Hans blancke Skiold sin sted oc børilig opskrift nyde/
131 Bland Rigens Høfdinger/ oc deris herlig tal/
Som tale Centner-ord i gylden Herre-sal.
Sin ugemeyne Dyd/ oc Sindsens rjge gafver/
Nest høyen Himmel/ hand at tacke derfor hafver.
Ey nogen anden Hielp er hand opkommen ved:
Ney (kortelig) hand er sin egen lyckis Smed.
Saa fremt hand lifvis frist paa Jorden her maa nyde/
Da venter Lærd oc Leeg ved hannem sig at fryde.
Astræa self her need af Himlens klare Sal/
Sampt Themis med sin Low/ ved hannem hentis Skal.
Hand al ulyst oc had/ sampt vold oc egen-nytte
Med straf tiltuinge skal/ af Land oc Stad at flytte.
Han mellom Dyd oc last skal skielne saa med act/
At skalcken dempis kand/ oc rætvjshed faa magt.

O Hæld Gudinders Søn/ O Sinderjge GABEL/
Udi huis ædle Bryst al troskab hâr sin Stabel;
Udi huis Hierne self den lærde *Pallas* sig
Med al sin vjssdoms Jd/ har præntit kiendelig.
Huo kand/ som det sig bør/ med kraftig Stjl oc Tale/
Foruden smiggers skin/ den værdighed afmale/
Som Eders møysomhed oc huile-løse fljd
Hâr eder tilfortient/ fra første Barndoms tjd?
Det gandske Land er glad/ oc Kongens Lof udbreder/
Som saa forsiunligen har sat oc kaarit eder/
Udi sin egen sted/ med myndighed at staa
Paa Rigens felgis gafn/ oc vare Staten paa.
Slet ingen er/ som Jo slig ære vil samtycke/
Slet ingen er/ som Jo vil ynske der til Lycke.
En huer/ som nogen Dyd oc ærbarhed har kiær/
Med villig hørsomhed vil eder tiene nær.

O deylig Himlens æt/ O dyrebare Dyder/
Hues uforfalskit værd/ fast bedre dennem pryder/
Med Adel-farfvis glands/ som slaa' til eder Hu/
End dem/ som Frjhed naa'/ ved skarpen Sverd oc truu/
O [vilde] mangel mangen sig i eders Gabel speyle/
Oc ret alvorligen/ som hand/ til eder beyle:
132 Fra gamle Fædres Rood/ ey giordis da behof/
At sammel laane sig en fremmed Roos oc Lof.
O vilde vi/ som hand/ udi vor ungdoms Dage/
Den rette Vjssdoms Dyb/ oc hendis brug randsage:
Os ey fortærde da den haanlig armods rust:
Mecænas fick vel held/ at finde sin August.

Vel op Her GABEL nu/ begynder ærens Dage;
Begynder lyckelig det høye Kald at tage/
Som Gud oc Kongen self hâr eder til betro'd:
Oc blifver/ nu som før/ af hiertet eye-good.
Begynder nu med prjs den prydit Skiold at bære.
Tiltager Dag fra Dag i myndighed oc ære.
Udbreder eders Nafn med hældig Adels mood:
Oc vorder eders Huuss en ævig-fructbar Rood.

58.
**Æris Knude/
Den**
Ædle oc Høyfornemme Mand
**Povel Tscherning/
Kongl: Maytts af Danmark oc Norge etc.**
Velbetroede Krigs-raad oc
General-Auditør,
**Paa hans Nafns oc Fødsels Dag/
bunden af**
hans
Plictskyldigste
Anders Bording.
**Prentet i Kiøbenhaffn hos Jørgen Lamprecht/
1664.**

DEn gamle Tjd forsuinder hen/
Oc sig aff Øye stiel/
En yngre kommer op igien/
Sin Moder Daat'ren qvæler.
Den enne Stund oc Øyeblik
Den anden stedse drifver/
Den uformerckt faar anden skick/
Oc stickelhaaret blifver.
133 Vor Alder aldrig stille staar/
Men paa sin nøgel vinder:
Den Sool som os forlod i gaar/
J Dag os ældre finder.
Vort Leffnets glass fra Vugen af
Sin snare gang begynder:
Os dag fra dag til mørcken graf
Vor Tjds Natur henskynder.
Hvad her er lefvit/ det igien
Ey kand tilbage lefvis:
Den Strøm som Hafvet tager hen/
Forgiefs af Bæcken kræfvis.
Fornuftig er fordi den Mand/
Som her til sig beqvemmer/
Oc sig for det/ som aldrig kand
Gienkaldis/ icke græmmer.
Men saa/ som det sig bør/ ret veed
Den Tjd hand har at nyde/
Oc stundom i sin sure succeed
Til maade sig tør fryde.
Hvad her er lefvit/ hand med skiel
For vinding høyt opmaler:
Hvad lefvis skal/ det naa'r hand vel/

Hand resten Gud befaler.

Her Tscherning høy-fornemme Ven/
Jeg her om Tjden dicter/
Oc J vel self forstaar/ hvort hen
Jeg der med vil oc sicter.
J Dag er eders fødsels dag/
Mand den Sanct Povels kalder:
Paa denne Dag/ fick J først smag
Paa Dage Tjd oc Alder.
J Dag J fylder eders Aar/
Oc efter Himlens tycke/
J Tjden end frem bedre gaar/
Diss ynsker Jeg til Lycke.
Stod det til dem/ som uden sag
Vor Velstand os missunde/
Maa skee jeg eder her i Dag
J lifv' ey fundit kunde.
Saa deylig skabt er ingen Krop/
Den skugen jo vil følge:
Hvor Dyd oc Lycke dages op/
Sig missgunst ey kand dølgge.
Men Trods/ ja dobbelt trods for dem/
Som eders Hæld gjør quide/
Hvad eder Gud vil sende hiem/
Sanct Peder faar at lide.
Jo bedre voxer Palmen til/
Jo meere den nedtryckis:
Jo meere Tornen true vil/
Jo bedre Rosen lyckis.
Jeg herforuden icke vjt
For eder tør forklare/
Fra første fødsels Dag/ hvor tjt
J værit hâr i fare.
J Skoen self har haft paa food/
Oc best fordi kand vide/
Hvor den hâr klemt/ hvad vedermod
J stundom har maat lide.
Hvor mungen er ved suerd oc brand
J eders Tid hielslagen?
Hvor mungen Qvinde/ Barn oc Mand
Ved Pestilentz hentagen?
Hvor mungen er henmyrd paa rad
Af hunger/ tørst oc møde?
Af harm/ oc af jeg veed ey huad
Elændelig lagt øde?
Hvor mungen karsk er blefven suag?
Hvor mungen/ før vel præctig/
Er paa kun en ulycksom dag
Giort fattig oc amægtig?
O værer glad/ at J saa let
Alt sligt hâr ofvervundit
Oc der imod oplefvit det/
134 Som J hâr efter stundit.
O tacker Himlens Gud med fljd/
Som eders Tjd oc Dage
Forlængit har til denne Tjd/
Oc eder frelst fra plage
Anvender nu den anden rest/
Som J af Tjden eyer/
Paa Dyd oc Kunst/ som J kand best/
Oc ellers altid pleyer.
Huad got J kand i dag begaa/
Forhaler ey til Morgen:
Om vi til Morgen kunde naa'/
Er os i dag forborgem.

Det gode/ som fuldkommis snart/
For dobbelt got optegnis.
Men blifver det for længe spart/
For tuungen verck det regnis.
Vespasian slet den Dag hen
Blant de forlaarne setter/
Paa hvilcken hand for Mennisken
Ey noget got udretter.
Det er saa snart/ det er saa brat/
Ja førend vi det tycke/
At os den lange Dødsens Nat
Fra Tjden ud kand tycke.
Den mindste Myg os dødsens meen
Kand hastelig tilføre/
En liden Kiærn oc drue-steen
Kand os til Grafven kiøre.
Huad got vi da paa Jorden her
J voris Tjd bedrefve/
Det medens Verden Verden er/
Til voris prjs skal lefve.
Oc jeg/ som jeg er plictig til/
Vil hiertelig begiære/
Det høyen Himmel eder vil
Sin milde gunst beskiære:
At J saa mangen Povels dag/
Med prisslig eftermæle/
Som Povel for Guds nafn fick slag/
J fryd oc fred maa tæle.
Ja dersom det oc stod til mig/
Oc ynsken var at kunde/
Jeg eder vilde sandelig
Hans alder siu-fold unde.

Men nu lad aff alvorlig Pen/
Her andet maa paafindis/
Her vil/ før dagen løber hen/
En lystig knude bindis.
Her Tscherning J vel tæncke kand/
Det eder paa vil giælde:
J veed maneer i voris Land/
Af gammel Tjd oc ælde.
J seer/ ieg er en farlig Suend/
Dog jeg med horn ey stanger/
Fordj jeg ey hår horn/ men end
Foruden hustru ganger.
Jeg efter blod dog icke staar/
Ney værer intet bange:
Jeg ey hielsticker eller slaar/
Men tager kun til fange.
Jeg ey vil hampe-reeb oc bast
Om eders hænder vinde/
Men eder dog vel holde fast/
Oc med et spørssmaal binde.
Kand J mig sige strax paa stand/
Hvad hendis Nafn skal være/
Som eder hafve skal til Mand/
J ecte-stand oc ære
Saa vel som oc paa huilcken dag
J skulle sammen bindes/
Oc eder begge til behag/
J brudde-seng først findes.
Omtænker Eder fiern og nær,
Mit Spørssmaal vil forklares:
135 Men tier ej for længe qvær,
Her vil paa timen svares.
Men om den Sag er alt for tung

For Eder ud at tyde,
Tillaver da strax Eders Pung,
Om J vil Frihed nyde.
Det første Klokken ringer tre,
Til Eder jeg henrider
Paa min Apostel-Hest, at see
Hvorledes Eder lider.
Til tolv-slet jeg ej komme kand,
Jeg Rigens Gavn skal agte,
Jeg da med en fornemme Mand
En Spege-Sild skal slagte.
Fra Dysseldorp og Bakkarak
Kun lader frit ophente
Den beste Viin, om J vil Tak
Og Priis af mig forvente.
Thi den tolv-Skillings ringe Saft
Kun er for grove Bønder:
Til min Handtering ej er Kraft
J de Frandsøske Tønder.
Ej heller gidder jeg min Smag
Med beesken Øl besværet.
Nej, det jeg drikke vil i Dag,
Paa Rhjn skal have været.
Er jeg ej kronet saasom J,
Med Laurbær-Krands og Blader,
Den Drik, som beste Fynd er i,
Jeg dog ret aldrig hader.
Hvor *Bacchus* er *Poëtens* Hest,
Og Abbeden vil ride,
Jeg er saa gierne der til Giest,
Som Munk hos Nundens side.
Ha, ha, hvor frisk er jeg til Sinds
Vor Konges Skaal at drikke:
Vor Dronning og vor unge Prinds
Forglemmer jeg og ikke.
Vor danske *Mars* den ædle Skak
Jeg drikker tre til Ære:
Jeg for vor *Admiral* med Tak
Og trende bør at bære.
Men blev vor Gyldenløve glemt,
Samt Erik Krag og Gabel,
Mand maatte da foruden Skiemt
Os kalde hver Mands Fabel.
To smukke Piger eller tre
Jeg intet om vil røre,
J selv saa vel forstaar, at de
Til vores Selskab høre.
Hvad er et Laug? hvad ere vi
Foruden vakkre Piger?
Det er som *Plato's* Monarchi
Foruden Land og Riger.
Det er en Ploug foruden Jord:
En Kniv foruden Skede.
Det er foruden Food et Bord:
En Fugl foruden Rede:
En Fisk foruden Vand og Hav:
En Betler uden Pose:
En Michel-Ræv foruden Grav:
En Ulv foruden Mose.
Det er saa meget, som jeg kand
Ej nær i Dag udtyde.
Thi lader, som en kostfri Mand
Kun dennem strax indbyde.
Confect og Sukker glemmer ej,
Samt andet af det søde:
Det skader ej, de sige nej,

Mand dennem maa tilnøde.
Dog sverger jeg om Huus og Hiem,
(Det er min Hat og Kappe)
At jeg kun vil paa Trøjen dem,
Og ej paa Kinden klappe.
Jeg er saa ræd i Mood og Sind,
Tør dem skøt aldrig røre.
136 Kom selv den anden *Venus* ind,
Og venligst Ord lod høre:
Ja bød og mig sin Rosen-Mund,
Jeg da vel blev saa bange,
Som en for Flesk forfærdet Hund,
Og en løsgiven Fange.
Jeg derfor dog ej siger good,
Og Ære-Brev udgiver,
Jeg jo vel da kand fange Mood,
Naar jeg Viin-bidden bliver.
Thi ret paa min *Poëtisk* Tro,
(Det sooret var og stukket)
J Tretten Aar og dertil to
Jeg Rinsk Viin ej har drukket.
Kand derfor ikke mindes ret,
Hvor dristig jeg kand vorde,
Vil derfor nu forsøge det,
Naar Glasset gaar om Borde.
Vil midlertid forhaabes dog,
Jeg har saa got et Nemme,
Som Svidseren til Romer-Sprog,
Jeg mig nok skal beqvemme.
Naar jeg kun seer, hvor J med een
Paa Gulvet først omdandser,
Er jeg ej gjort af Malm og Steen,
Jeg min Pligt jo vel sandser.
Jeg da vel med en anden mig
J Dands tør og indlade,
Og hoppe frisk og lettelig
Ret som en broget Skade.
At hun mig selv skal give Priis
For mangel artig Vending
Og sige, jeg ej til Paris
Har spilt min Tid og Pending.
Med slig og anden Lystighed
Vil denne Dag hendrives,
Saa fremt som J vil vente Fred,
Og løs af Snare gives.
Thi pak dig Sorgens Vinter hen,
Kom Glædsens blide Sommer:
Den gode Povels Dag igien,
For Aar omgaar, ej kommer.
Men see, jeg havde nær forgiet
Det beste for at give,
Som jeg dog for en Pistolet
Ej vilde glemt at skrive.
En Stjerne-kyndig Munk af Prag
For femten Aar mig spaa'de,
At jeg ret en Sanct Povels Dag
Til all min Velfærd naa'de.
Men hører nu kun kortelig,
Hvad mig i Tanke rinder.
J seer nok selv hvorledes mig
Ulykken altid binder.
Den eene tien sig Gaard og Grund
Paa bløde Duun og Fedre,
Med Handel kand i stakket Stund
Den anden sig forbedre.
Den tredie faar det i Krig,

Som nok forsloog til fleere,
Den fierde fødes Greve-riig,
Og daglig arver meere.
Den femte nærer Haand og Pen:
Den siette Mund og Hierne.
Og alt saaledes hen og hen.
Men jeg har ingen Stierne.
Jeg maa paafinde hvad jeg vil,
Sig Lykken ej vil minde,
Men er som hun var aldrig til.
O den vanartig Qvinde!
Men hvad, om det den Munk har sagt,
Sig denne Dag skal hænde?
Mon Lykken ej har overlagt
En Mage mig at sende?
Jeg haver hørt fra Barndoms Aar,
Og læst i gamle Skrifter,
137 At al eens Velfærd der paa staar,
Hvorledes hand sig gifter.
Maa skee vel een af dennem nu,
Som vores Laug bepryde,
Til mig tør kaste Sind og Hu,
Og Egte-Tro tilbyde.
Seer derfor nøje til, hvad vi
For Piger faa til Gieste:
Jeg vist formode vil, at J
Forskaffer af de beste.
Paa alle Svin vil Kragen sig
Til Rytter ej strax giøre:
Den Mad skal være nydelig,
Mand kræsne Folk skal føre.
Om jeg kand fange Skaal af Guld
Og heele Ædelsteene,
Min Haand af Bækkens Taare fuld,
Mig ej for Skaal skal tiene.
Saa længe jeg en Skilling kand
For Nekker-Viin betale,
Af *Galathees* Melke-Spand
Jeg ej min Tørst vil svale.
Men et for alting bedes om,
J vil for dennem sige,
Det jeg er farlig riig og from,
Og har skøt ingen Lige.
Det jeg kun er ved tive Aar,
Som J dog Lybsk kand meene:
Det jeg og vel til Hofve staar,
Og nok en Mø kand tiene.
Hvo veed? maa skee jeg der med kand
Det mig fornøjer fange,
Og en ny-baget Fæstemand
Af Eders Laug hiemgange.
Saa vil jeg slet all anden Jid
Og Syssel strax afbryde,
Og hen ved Faste-lagens Tid
Til Bryllup Eder byde.

Ad Lectorem. Ludit pagina, sed vita proba est, & cui hic ludus noster non placet, ne legerit: aut cum legerit, obliviscatur: aut non oblitus, ignoscat: Non Curios simulo, nec Bacchanalia vivo.

Helte-Lof
Den Høyædle Velbaaren oc berømmelig Herre
EJLER HOLCK
til Elkiaer/ Kongl. Mayt. af Danmarck
oc Norge/ etc. Høybetroit *General Major* oc
Øfverst til
foods/ *Assessor* udi Krigs Collegio, Befalnings
Herre
ofver Kroneborgs Fæstning oc Læn/ til en
velfortient æris minde oc eftersagn.
Prentet i Kiøbenhaffn Aar 1663.

138

SAA kand den ædle Dyd ey maal oc maade settis!
Saa kand en modig Helt ey trængis eller trættis
Af nogen vedermod/ hand jo vil endelig
Med høye gierninger igiemmel kæmpe sig.
Saa tungt oc vanskeligt ey noget er at drivve/
Hand det for lyst oc leeg jo pleyer op at skriffve.
Huur haabet moxen self i misshaab falde vil/
Hans kiække Hierte der sig venter vundet spil.
Den blege Missgunst self kand hannem ey forskrække/
Den kaade Vellyst ey hans hiertis fæstning suække:
Den blinde Mammon faar med hannem aldrig bøn:
Sig self hand nøyis med/ oc er sin egen løn.
Fra første barnsbeen op hand skærper sine tancker/
Ved gode kunsters jd/ oc sig en grundvol sancker
Til den Heroiskhed/ huor ved hans Føde-Land
J sin tjd/ naar det gaar i knibe/ hielpis kand.
Miltiades med sin seyrvindings tegn oc ære
Hans søfn afbryder tid: hand ey kand rolig være/
Før hand oc noget gjør til Menighedens gafn/
Oc tilfortiener sig it ævigt ære-nafn.
Hand sine Fædres lof oc roos ey sig tilskrifver:
For fremmed acter hand/ huis hand ey self bedrifver.
Sin Adel-stammes skiold hand self at pryde veed
Med egne Dyders glands oc egen dapperhed.
Hand sig ey liuger siug/ vil ey bag oonen findis/
Naar med en fientlig hær i marcken skal anbindis.
Hand med sit blancke suerd sig gjør en aaben vey:
Ved krud- oc lunte-luct hand næsen ryncker ey.
J bryst oc ansict hand vel dybbe saar oc skrammer
Af kule/ suerd oc spiud med ære før annammer/
End viser fienden ryg: Ja før vil falde slet/
End lide nogen trods oc skammelig uret.
Hand ingen efter sig for længe lader fryse:
Vil heller slaa's her om/ end med en skiends-mund fryse.
Er sig dog mægtig self/ oc altid lige glad:
Gjør ingen ven fortræd: bær ingen langsom had.
Ved lærd mands pen tør hand ey frycte sort at gjøris:

Kand af sin gandske slect foruden blusel hørís,
139 Hos store Førster hand sig Gunst at skaffe veed/
Hos stolte fiender Fryct/ hos sine Kiærlighed.
Hand (kort at sige) sig slet intet foretager
Af det/ som er gemeynt/ oc ey af Himmel smager:
Tør trodse tidens rust oc skarpe tænders magt/
Som ey fortære kand hans prislig mindis pract.

Velan Høy-ædle HOLCK du friske Cimber-Løfve/
Som hafver teed oc teer saa mangen herlig prøfve
A[f] ryttersk Herre-færd oc Helte-giærninger/
Til dig Jeg sicter hen/ oc dig Jeg meener her.
Du du ret Manden est/ paa hvilcken sig bequemmer
Alt dette som er sagt; Endog en huer fornemmer/
Som kiender din maneer/ at du langt heller giør
Huad prisligt er/ end der af dig at prisis hør.
Vor Nordens klare Soel oc store Landsens Fader
Sig vel saa trygelig oc fast paa dig forlader:
For Dydens egen Søn hans Naade dig anseer/
Oc dig for trofasthed al gunst oc ære teer.
J sine Rigers egn hand ingen kand fornemme/
Som hand tør/ fremt for dig/ udnæfne til at giemme
Sin stercke Kroneborg/ oc stande der til vern.
Ney ney/ vor Holck er al hans Adels beste kiern.
Sig striden Øresund med hendis Nymphers skare/
Som paa den huide sand op i lustering fare/
Til steen forandre skal/ før du til hans uven
Af falskhed eller fryct den Fæstning gifver hen.
O var i lifve nu vor gamle Gyldenløfve/
Med huilcken du saa tit varst dig tilvaant at øfve/
For tidsfordrif oc lyst/ i rytter leeg oc færd:
O var hand nu hos dig/ oc saa' din høye værd.
Hans Hector-hierte da sig skulde der ved glæde/
Med dig igien paa ny staalbroderskab indtræde.
Til dig igien paa ny sin strid-begiærlig flock
Hand strax afstod/ oc var om dig forseckrit nock.
Vor Danske Mars Her Skack tør vofve dig mod hundre
Den vit-berømte Wurtz ey kand sig nock forundre
Paa din Frimodighed. Dig roose Bielckerne/
140 Saa vel som Ebersteen oc Alefelderne.
Vil Trampe paa partj med fienden ud at stride/
Saa vist hand venter seyr/ naar du kun med vilt ride.
Skal russ forsee sin post/ vil Skultz en leyer slaa/
Med lycke det afgaar/ naar du kun med vilt gaa.
Du følgis gierne med naar hulen tromme røris/
Est færdig strax til hest saa snart trometen hørís:
Din brede Dy rendal i skeeden ruster ey:
Pistolen fix afgaa'r oc siger aldrig ney.
Lad self Andromache bekymris ofvermaade/
Lad oc Astyanax med speden mund afraade:
Du siger dog for dem: det icke koster hud:
Du snart hiemkomme vilt: dig dermed sniger ud.
Du for din Konge dig al farlighed paatager/
Oc ey dit Føde Land i nødens tid forsager:
Est heller ærlig død/ Ja det vel tusindfold/
End lefvendis med spot i fremmed aag oc vold.

Men see! saa lidet som en feders vect betyder/
Mod Kæmpens tunge sverd/ naar hand.til kamp udbyder:
Saa lidet kand oc Jeg med svagen stjil oc pen
Den prjs afmale ret/ som du med sverdet tien.
Apelles al sin kunst paa Venus vil anvende/
Kand hendis contrafey dog icke nær fuldende:
Huis hand med pensel sig ey seer at kunde naa/
Det/ saa som under vand hensat/ forborgis maa.
Min Sang-Gudinde dig vel mere sang til ære:

Men der til kiender sig for slet oc suag at være:
Maa derfor sette sig udi forundring need/
Oc kun berømme dig med stilletienhed.
Det dig er nock/ at sig med letten flugtis vinger
Den kronit Fama self til Himlens tag opsuinger/
Oc stillis ey før hun/ alt det som du begaa'r/
J ærens ævig Bog indført oc skrefvit faar.

A. Bording.